

Min personliga upplevelse av HELLP-syndromet – två gånger

KARIN STENFELDT, specialistläkare, med dr, Universitets-sjukhuset MAS, Malmö
karin.stenfeldt@telia.com

Blodtrycksmanschetten pumpar upp smärtsamt hårt. Barnmorskan ger mig ett stelt leende och har stressade ögon. Så kommer buksmärterna, som att spetsas på en påle. Jag rullar runt, runt på britsen och kräks. Jag ska berätta något för min man, men slutar mitt i meningen, och han märker att jag ligger och skakar. Så föddes mitt första barn för tidigt med ett urakut snitt. Min man får sitta i ett väntrum med en mugg vatten han fått av en sjuksköterska. Vattnet smakar gammalt kaffe. Han sitter där skräckslagen i sina tankar. Barnet bryr han sig inte så mycket om, men han tror verkligen att jag ska dö. Sen kommer barnläkaren och visar en liten röd varelse som rör sig inlindad i ett lakan.

En liten pojke

Min man väcker mig och berättar att vi har fått en liten pojke. Jag blir förskräckt och tittar på min mage. Den är borta. »Han är jättefin och mår bara bra.« Jag får se en suddig polaroidbild. Jag blir faktiskt glad. En liten pojke. Men jag är helt oförberedd. Det skulle ju vara ett par månader kvar till förlossningen. Men samtidigt blir jag lättad; det är över nu. Nu får jag i alla fall en förklaring till buksmärterna som jag har haft. Jag får veta att jag har fått preeklampsi, eklampsi och HELLP-syndrom. Jag ser en linda kring min armlid, »artär« står det. Oj, då måste jag vara sjuk. Jag tittar upp på monitorn och har aldrig sett ett så högt blodtryck någon gång.

Jag får ligga i ett mörkt rum och har svårt att stå ut när dag och natt flyter samman. Jag kan inte alls röra mig i sängen och förstår inte varför. Det är som om blytyngder är fästade i armar och ben och starka magneter i ryggen. Ronderna avlöser varandra. Det är förfärligt att träffa alla dessa nya människor hela tiden. Jag känner mig uttittad. Personalen säger »grattis!« Jag tycker det låter konstigt. Det är ju inget att gratulera till, det är ju en katastrof det som hänt.

Efteråt är jag glad för alla grattis. Jag var ju också värd att gratuleras till en sån fin pojke. Min man går mellan mitt rum och neonatalavdelningen och berättar för mig om den lille. När kuvösen med min son rullas in till mig blir jag förvånad. Jag har inte alls funderat över att jag skulle få träffa honom. Det är bäst att se lite glad ut. Jag får honom i famnen och han är så liten. Men väldigt söt och fin! Spagettiarmar och spaget-tiben och alldeles luden med tofsar på axlarna. Jag är nyfiken, men inte mer, det räcker att hålla honom en liten stund, det får bli mer sen.

Det är en stark och sällsam upplevelse att ha sitt barn i famnen, och barnet är inte mer än ett litet foster. Så liten men redan så mycket människa! Kan visa vilja, ilska, tillit, oro och tillfredsställelse. Med ögon så små att de bara rymmer en enda stor pupill tittar han på mig som för att säga: »Allt kommer att bli bra mamma!« Vi har en fin tid tillsammans. Men det är ett

liv som frestar på. Personalen på neonatalavdelningen tycker att jag ska stanna över alla målen. Personalen på BB tycker att jag ska vila mer. Försöker vara alla till lags. Ena stunden får jag tillsägelse att barnets mössa ska vara på, andra att mössan ska av. Jag fräser till. »Det är ditt barn, du bestämmer«, säger min kloka kontaktsköterska, och ger mig lite självförtroende i min nya föräldraroll. Vi väntar på att han ska lära sig att äta. Att pumpa mjölk är så trist och mekaniskt. Men jag är väldigt glad att jag fick möjligheten att amma mitt barn. Och plötsligt en

dag så nappar det! Han suger alla målen och jag åker hem samma dag. Det känns stort! Jag är riktigt, riktigt glad. Nu känns det äntligen som om han är mitt barn.

Känner inte igen mig själv

Hemma är jag väldigt trött och har en »inre stress«. Jag kan bara göra en aktivitet per dag. En kompis ringer och vill fika, så som hemmamammor gör. Men jag ska handla idag och blir stressad. Känner inte igen mig själv men inser läget och stryker aktiviteter i almanackan. Jag bestämmer mig för att nu när jag kommit hem så lägger jag detta bakom mig och bryr mig inte om det mer. Men tankar kring graviditeten och förlossningen kommer varje dag. Jag kan inte stoppa det och förstår att det måste hålla på tills det en dag ebbar ut. Över ett år efter förlossningen går pulsen upp och jag börjar darra om någon frågar.

Genom Föräldraföreningen för prematurfödda barn träffar jag andra föräldrar och jag läser de personliga berättelserna i medlemstidningen Kontakt och det blir ett stöd jag behöver.

Ska jag våga en gång till?

Tiden går, och när lugnet lägger sig igen vill jag ha ett barn till. Ska jag våga? Jag kommer att bli sjuk igen och på mödravården kommer de bara att le och säga att allt är bra och att jag inte ska oroa mig, för de tror att det är farligt om man är orolig. Att jag är orolig är tvärtom den bästa livförsäkringen jag kan ha för mig och mitt barn.

Graviditeten är som att vara med i sin egen thriller. Det känns som om det ligger och pyr, det där lömska. När ska det slå till och hur farligt är det egentligen? Jag får uppleva fina

SAMMANFATTAT

Blodtrycksmanschetten pumpar upp smärtsamt hårt. **Jag ska berätta något** för min man, men slutar mitt i meningen, och han märker att jag ligger och skakar. **Så föddes mitt första barn** för tidigt med ett urakut snitt. **Personalen säger** »grattis!« Jag tycker det låter konstigt. Det är ju inget att gratulera till, det är ju en katastrof det som hänt.

Tiden går, och när lugnet lägger sig igen vill jag ha ett barn till. Ska jag våga? **Jag kommer att bli sjuk** igen och på mödravården kommer de bara att le och säga att allt är bra och att jag inte ska oroa mig, för de tror att det är farligt om man är orolig. **Graviditeten** är som att vara med i sin egen thriller.

stunder också förstås. Men slutligen kommer proteinerna i urinen och blodtrycket stiger. Fast lite proteiner är det minsta jag räknat med och bebisen ska snart komma. Trots det undrar jag på kvällen när jag lägger mig om jag kommer att krampa i natt.

Ett par dygn på IVA

Bebisen kommer, och den här gången får jag också vara med. Jag får uppleva vågor av lycka när den lilla tar sina första giriga sugtag. Sedan knyter det sig i magen. Jag vet vad det är som känns på det sättet. Jag får konstaterat att det är ett HELLP-syndrom igen. Jag känner ingen chock över att ha blivit sjuk den här gången. Det har varit värre att vänta på det. Det är bara att genomlida ett par påfrestande dygn på IVA. Blytyngder i armar och ben och jag får vändas i sängen med draglakan. Jag känner mig som ett eländigt kolli, men möter sådan respekt och tillmötesgående att det imponerar djupt på mig. Jag har bara min lilla flicka för ögonen. Hon gråter sig igenom nätterna och längtar efter sin mamma när jag inte kan ha henne. På dagen ligger hon hos mig och plirar med ögonen och trasslar in sig i sladdarna. Det blev ju bra ändå. Jag har känt mig trygg och jag fick uppleva en förlossning som jag ville ha den, och jag fick komma hem med en underbar liten flicka. Och denna gång ingen »inre stress«, bara glädje. Lite trött förvisso, men det byts ganska snabbt i en härlig eufori som varar i flera månader. Och jag är glad och jag är nöjd. Och jag har två fina barn, världens finaste. Det var i alla fall värt besväret.

Redigerare sökes

heltid, visstidsanställning 1 år

Du kommer att redigera medicinskt vetenskapliga artiklar, skrivna av läkare/forskare. Det ställer stora krav på språkbehandling och noggrannhet samt förståelse av och ett kritiskt förhållningssätt till vetenskaplig text.

Artiklarna innehåller tabeller, grafik och andra illustrationer. Du gör själv tabeller och underlag för renritning av diagram etc.

Du bör ha akademisk utbildning och erfarenhet av kvalificerad textredigering.

Du bör också ha erfarenhet av Quark XPress eller motsvarande layoutprogram, gärna även av Photoshop.

Tillträde: september.

Frågor om tjänsten besvaras av redaktionschef Karin Bergqvist, tel 08-790 34 91. För fackliga frågor, kontakta journalistklubbens ordförande Jan Lind, tel 08-790 34 84.

Ansökan skickas senast 22/8 till Läkartidningen, Box 5603, 114 86 Stockholm (skriv »Ansökan« på kuvertet), eller per e-post till karin.bergqvist@lakartidningen.se

halvsides liggande annons